

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\G\Grimmove, br\bratri Grimmove - Kouzelný kůň.pdb

PDB Name: Kouzelný kůň
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 27.5.2003
Modification Date: 27.5.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Kouzelný kůň

Wilhelm a Jacob Grimmové

Přeložila a souhlas s publikací dala Jitka Janečková
Zdroj <http://www.pohadky.org/index.html>

Otec zemřel a nic jiného svému chlapci nezanechal jako meč. S tím se vydal Jiřík do světa hledat službu. Jednou potkal starého muže, který byl na jedno oko slepý a na to druhé taky příliš dobře neviděl, a ten se ho zeptal:

„Kampak jdeš, chlapče?“

„Do služby.“ odvětil Jiřík.

„Já zrovna někoho potřebuji, nechceš jít pást moje ovce?“

To se Jiříkovi zamlouvalo, a tak ho vzal stařec s sebou. Když přišli ke stádu, stařec pravil:

„Jen se střež vstoupit do lesa, neboť žádný můj pacholek se odtamtud živý nevrátil.“

Jiřík se nějaký čas držel od lesa dál, ale pak si pomyslel:

„Musím se jednou přece podívat, co tam je, co by mi mohlo uškodit, mám skvělý meč.“

Sotva vstoupil Jiřík do lesa a tu velkou krásu kolem si prohlížel, tu se na něj přiřítíl tříhlavý drak a zařval:

„Ha, človíčku, sem si přišel? Žádný ptáček se neodvážil můj les svou přítomností znečistit! Přeješ si být i se svými ovci sežehnut? Vyzývám tě na boj nebo zápas, co bys raději?“

„Zápas.“ řekl Jiřík.

Tak ho drak popadnul a zarazil až po kolena do země. Ale Jiřík uchopil svůj meč a jednou ranou srazil drakovi všechny tři hlavy. Dračí hlavy pak posbíral, přinesl je domů a narazil jednu po druhé na kůly v plotě.

„Co to tam máš?“ zeptal se stařec, který špatně viděl.

„Ale, tři hlavy jednoho kozla, kterého jsem zabil v lese.“

„Chlapče, zle by se ti mohlo vést v tom lese, už tam nikdy nechod!“

Ale druhého dne hnal Jiřík s chutí ještě hlouběji do lesa, tam bylo ještě tajemněji a krásněji. Pojednou na něj přišel šestihlavý drak.

„Ha, človíčku, ani ptáček do našeho lesa nezalétne a ty jsi ho i se svými ovci pošpinil a mého bratra jsi zabil! Musíš se mnou zápasit nebo se bit, co bys raději?“

„Zápasit.“ řekl Jiřík.

Tak ho drak popadnul a zarazil až po pupek do země. Ale hoch tasil svůj meč a jednou ranou srazil drakovi všech šest hlav. Dračí hlavy pak posbíral, přinesl je domů a narazil jednu po druhé na kůly v plotě.

„Co to tam máš?“ zeptal se stařec.

„Ale, šest hlav jednoho kozla, kterého jsem zabil v lese.“

„Chlapče, zle by se ti mohlo vést v tom lese, už tam nikdy nechod!“

Den nato měl Jiřík ještě větší chuť a hnal stádo ještě hlouběji do lesa, kde to bylo ještě tajemnější a podivuhodnější. Tu na něj přišel devítihlavý drak:

„Ha, človíčku, ani ptáček do našeho lesa nezalétne a ty jsi ho i se svými ovceci pošpinil a mé bratry jsi zabil! Musíš se mnou zápasit nebo se bít, co bys raději?“

„Zápasit.“ řekl Jiřík.

Tak ho drak popadnul a zarazil až po ramena do země. Ale Jiřík ještě mohl máchnout svým mečem a jednou ranou srazil drakovi všech devět hlav. Dračí hlavy pak posbíral, přinesl je domů a narazil jednu po druhé na kůly v plotě.

„Co to tam máš?“ zeptal se stařec.

„Ale, devět hlav jednoho kozla, kterého jsem zabil v lese.“

„Chlapče, zle by se ti mohlo vést v tom lese, už tam nikdy nechod!“

Ale následujícího dne hnal Jiřík ještě hlouběji do lesa a tam vám bylo ještě tajemněji a půvabněji. Najednou se na něj vyřítíl dvanáctihlavý drak.

„Ha, človíčku, ani ptáček do našeho lesa nezalétne a ty jsi ho i se svými ovceci pošpinil a mé bratry jsi zabil! Musíš se mnou zápasit nebo se bít, co bys raději?“

„Bít se.“ řekl Jiřík, neboť se bál, že by jej tento drak zarazil do země až po hlavu a pak by už nemohl použít svůj meč.

Tak se drak rozehnal svým mečem tak mocně, až hoch celých dvanáct sáhů daleko odlétnul. Teď ale byl na řadě Jiřík a jedním máchnutím setnul drakovi jedenáct hlav, ale dříve než mu utnul i tu dvanáctou, těch jedenáct mu znovu narostlo. Když pak těch jedenáct najednou utnul, dorostla ta dvanáctá, a tak to šlo až do večera.

Teprve při západu slunce ztratil drak svoji sílu a hochova síla narostla, a tak mu useknul všech dvanáct hlav najednou. Když přišel domů, narazil těch dvanáct hlav na kůly v plotě jako ty předešlé a už žádný prázdný kůl nezbyl. Tu se stařec zeptal:

„Co to tam máš?“

„Ale, dvanáct hlav jednoho kozla, kterého jsem zabil v lese.“

„Chlapče, zle by se ti mohlo vést v tom lese, už tam nikdy nechod!“

Ale teď byla Jiříkova chuť a zvědavost největší.

„Co by tam asi mohlo ještě být?“ pomyslel si a šel následujícího rána ještě hlouběji. Tam vám bylo ještě krásněji a tajemněji. Tu uviděl v dálce dům a u něj stála stařenka jako věchýtek. Šel k ní a přátelsky ji pozdravil.

„Jen pojď dál.“ zvala ho stařenka a zavedla ho do komory, kde ležel mrtvý.

„To je můj nejmladší syn, kterého jsi prvního zabil.“

Pak šli do jiné komory:

„Tady leží jeho starší bratr, kterého jsi jako druhého zabil.“

Šli do vedlejší světnice:

„Tady leží starší bratr oněch, kterého jsi jako třetího zabil.“

A pak šli do další komory:

„Tady leží můj nejstarší syn, kterého jsi jako posledního zabil.“

Pak stařenka otevřela další dveře a řekla:

„A tahle komora je pro tebe!“

A chtěla Jiříka popadnout, ale chlapec pozvednul svůj meč a srazil ji v mžiku k zemi, ale přesto ji nedokázal, ač do ní sekal, jak chtěl, zranit a stařena se mu smála a vysmívala. Když si Jiřík unavil pravou ruku, vzal meč do levé ruky.

„Zadrž!“ jala se stařena křičet hrůzou: „Nesekej, já ti povím o léčebném prostředku, kterým můžeš oči toho starce vyléčit.“

„Tak mluv, ale rychle!“ zvolal Jiřík a meč držel nad její hlavou.

Stařena třesouc se řekla:

„Za domem stojí vysoký strom a v jeho kořenech leží balvan a pod ním ropucha, tím ropuším hnísem třikrát potřís starcovy oči a pak mu tu ropuchu rozbij o čelo, rázem bude vidět.“

„Je to všechno?“ zeptal se Jiřík.

„Ano.“ odvětila čarodějnice.

Sotva to byla dořekla, nechal Jiřík svůj meč dopadnout a její hlava se skutálela na zem. Pak kopal pod tím stromem a pod balvanem našel ropuchu a spěchal s ní domů. Tam potřís tím slizem starcovy oči a pak mu ropuchu roztříštil o čelo, až se rozprskla na tisíc kousků a stařec v tu ránu viděl tak jasně jako kdysi. Z roztříštěné ropuchy ale vyskočil ven skřítek a pravil:

„Děkuji ti, že jsi mne vysvobodil! Ta stará čarodějnice ti neřekla všechno, já jsem byl v té ošklivé ropuše uvězněn, abych hlídal pod tím balvanem ukryté nesmírné dračí poklady.“

S těmi slovy skřítek zmizel ve skalní rozsedlině. Jiřík se šel ke stromu podívat a opravdu tam objevil poklad.

„Nechej ten poklad tam,“ řekl mu stařec: „ten můžeš vyzvednout kdykoliv. Já ti dám drahocennější věc, protože jsi mým očím vrátil světlo, které mi čarodějnice vzala. Vezmi si z mé stáje koně a s tím jed' do světa, dokud jsi ještě mladý.“

Ale ten kůň nebyl obyčejný, měl osm nohou a byl překrásný, ale to nejlepší na něm bylo, že uměl mluvit a oplýval velkou moudrostí. Jiřík byl velmi rád, nasedl na koně a vydal se do světa.

Když ujeli kousek cesty, uviděl Jiřík ležet na zemi měděné pítko.

„To zvedni.“ řekl mu kůň.

Jiřík to udělal, a když kousek cesty zase ujeli, leželo na zemi stříbrné pítko a o kousek dál zlaté. Obě pítky na koňův pokyn zvednul a uschoval.

Za nějaký čas dorazili do velkého města, ve kterém žil král. Jiřík šel na královský dvůr a ptal se, zda nepotřebují pacholka, rád by se svým koněm vstoupil do služby. Král ho najal.

Po nějakém čase pořádali velký lov a tu Jiřík ulovil velké množství zvířete, neboť dokázal být se svým koněm všude první. To se králi tak velmi líbilo, že si chlapce před ostatními sluhy oblíbil, až ti na něj začali nesmírně žárlit a mysleli jen na to, jak by mu byli uškodili.

Jiřík králi věnoval ono měděné, stříbrné a zlaté pítko. Tu šli jednoho dne ostatní sluhové ke králi a řekli:

„Ten mladý sluha se dal slyšet, že by pro něj byla hračka obstarat ty tři ptáky, ze kterých ta pítky pocházejí.“

Krále ihned popadla chtivost ty krásné ptáky mít, nechal si jinocha zavolat a řekl mu:

„Jestli mi do tří dnů ty ptáky neobstaráš, tak propadneš hrdlem!“

Tu Jiřík posmutněl a pomoci si nevěděl. Když vešel do stáje, zeptal se ho jeho kůň:

„Proč jsi tak smutný?“

Tak mu Jiřík vše vypověděl.

„Jdi ke králi,“ řekl kůň: „a přej si od něj měděnou, stříbrnou a zlatou klec na ptáky.“

A když ty tři klece měli, kůň pokračoval:

„Nyní na mne nasedni a pojedeme do polí.“

Když tam byli dorazili, pravil kůň dál:

„Nyní zavolej do všech čtyř světových stran: Ptáci sem!“

Sotva to Jiřík učinil, přiletělo ze všech stran množství ptáků. Byl mezi nimi také ptačí král a ptal se chlapce, co poroučí.

„Můžeš mi říci, kde najdu tři ptáky, ze kterých jsou tato pírká?“

„Ta pírká nepatří nikomu v mé říši.“ odpověděl ptačí král: „Ale zeptám se svého lidu, zda o nich někdo neví.“

Ale žádný pták o nich neuměl podat zprávu.

„Nechybí někdo?“ zeptal se ptačí král.

Když se nyní přepočítávali, chyběli tři ptáci, kteří však právě velmi unavení přiletěli.

„Slyšeli jsme volání, ale nemohli jsme dříve přiletět, neboť jsme byli na samém konci světa.“

Pravili ti tři a vyprávěli o velké podivuhodnosti, kterou byli viděli, ten jeden o měděném draku, ten druhý o draku stříbrném a ten třetí o zlatém draku, jak se ti tři draci na sluníčku vyhřívali a k tomu jim do dřímoty zpívali krásní ptáci, jeden měděný, druhý stříbrný a ten třetí zlatý.

Tohle slyšel Jiřík s potěšením a ptačí král těm třem poručil, aby Jiříkovi cestu na to místo ukázali. Na svém rychlém koni tam byl za chvíli, se svým mečem ty draky postupně pobil a ti kouzelní ptáci se pak dali lehce chytit.

Král se velmi potěšil, když mu Jiřík přece jen ty ptáky přinesl a zamiloval si ho ještě více. Ostatní sluhové byli ještě více závistivější a nepřející a stále hledali, jak by mu byli uškodili. Tu jednoho dne králi namluvili:

„Ten mladý sluha se dal slyšet, že by pro něj byla hračka obstarat svému pánu krásnou mořskou pannu.“

Krále ihned posedla nekonečná touha mít tak krásnou ženu, nechal si Jiříka zavolat a pravil k němu:

„Když mi do tří dnů nepřivedeš krásnou mořskou pannu, přijdeš o hlavu. Však obstaráš-li mi ji, dám ti polovinu své říše a svoji sestru za ženu.“

Tím posledním se jinoch potěšil, ale nad tím prvním, což byl přetěžký úkol, se celý zasmušil. Tu se ho opět kůň ptal, proč je tak smutný a on mu to vypověděl.

„Jdi ke králi a vyžádej si bochník bílého chleba a láhev toho nejlepšího vína.“

A když víno i chléb Jiřík obdržel, kůň pokračoval:

„Nyní na mne nasedni a pojedeme k moři.“

Když tam dorazili, kůň pravil:

„Nyní polož chleba a víno na břeh, za chvíli začne příliv a přijde mořská panna a ten chleba bude jíst a to víno pít. Jakmile se to stane, musíš na ni z úkrytu zavolat: Viděna, chycena! Ale nesmí to být dříve, než pojí a popije, neboť to by bylo k ničemu a zmizela by hned ve vlnách; ale také to musí být dříve, než se nohama dotkne vln. Potom bude tvými slovy spoutána a musí tě následovat.“

Tak to Jiřík učinil, jak mu kůň poradil. Pomalu z moře přicházela mořská panna, nejdříve se rozhlížela, naslouchala,

konečně vyšla z vody na břeh, vzala chléb a jedla, vzala víno a pila. V okamžiku, když se vracela zpět k moři, ozvalo se zvolání:

„Viděna, chycena!“

Tu zůstala celá strnulá a zsinalá stát a kůň a Jiřík vyskočili ze svého úkrytu, hezky ji pozdravili a prosili ji, aby je následovala, neboť se má stát ženou jejich krále. Panna šla, protože musela, ale nesla v sobě velkou zášť.

Když král mořskou pannu viděl, dvorně ji pozdravil a velmi se potěšil, svatbu chtěl slavit co nejdříve. Ale mořská panna na něj temně pohlédla a řekla:

„Nejdříve mi musíš obstarat mého hřebce a celý hřebčinec.“

Tak si nechal král zavolat Jiříka a řekl mu:

„Mořskou pannu jsi mi přivedl, tak mi musíš přivést ještě její hřebce a hřebčinec, jinak přijdeš o hlavu. Ale když to vše obstaráš, už nikdy nebudu od tebe nic žádat a dostaneš svoji slíbenou odměnu.“

Jiřík opět posmutněl, a když přišel do stáje, kůň se ho ptal, co mu schází. A on mu vyprávěl o tom novém úkolu.

„Jdi ke králi a přej si od něj dvanáct buvolích kůží a dvanáct liber pryskyřice. Ty kůže potom tou pryskyřicí slep a přehoď přese mne.“

Když se tak stalo, kůň pokračoval:

„Nyní na mne nasedni a pojedeme k moři.“

Když tam dorazili, řekl kůň:

„Nyní vezmi moji ohlávku a ukryj se, pak přilákám hřebce a budu s ním bojovat. Jakmile uvidíš, že padnul k zemi, tak přiskoč a tu ohlávku mu nasad.“

Sotva se Jiřík ukryl, kůň zadusal a hlasitě zařehotal. V tom okamžiku vyběhl z moře statný černý hřebec a z nozder mu šlehaly plameny. A započal se boj, černý hřebec prokousával ty buvolí kůže jednu po druhé, když se ale ke dvanácté kůži dostal, padnul vysílením k zemi.

Tu přiběhl Jiřík a nasadil mu ohlávku.

„Nyní rychle odtud!“ pošeptal mu kůň.

Jiřík se na něj vyšvihнул a černý hřebec musel vstát a následovat je. Hřebec mocně zadupal a zařehotal tak hlasitě, že Jiříka zamrazilo až do morku kostí. Po nějaké chvíli, kdy byli cválali pryč, se kůň Jiříka zeptal:

„Podívej se zpět, vidíš něco?“

„Vidím, jak se zvedá mrak.“

„To jsou klisny, jestli nás dostihnou, jsme ztraceni, rozšlapají nás.“

Tu zadupal černý hřebec ještě jednou a divoce zaržál.

„Podívej se zpět, vidíš něco?“ zeptal se kůň Jiříka.

„Vidím mnoho koňských hlav.“

Tak cválali ze všech sil, a když proběhli skrze zámeckou bránu, tu černý hřebec potřetí zadupal a zařehotal. Brzy byl hřebčinec tu a klisny se vřítily na nádvoří. Jiřík rychle uvázal svého koně do stáje a spěchal ke králi, aby mu přinesl zprávu, že jeho úkol splnil. Král se zaradoval, ale mořská panna se dívala ještě zlověstněji a strašlivěji než prve.

„Dokud všechny kobyly nepodojíš a v jejich vařicím mléce se nevykoupeš, tvoji ženou se nestanu!“ pravila králi.

Tu král poručil Jiříkovi:

„Ihned ty kobyly podoj a mléko nalij do velkého kotle, když to neuděláš, přijdeš o život!“

„Králi,“ zvolal Jiřík: „tak držíš své slovo?!“

Celý smutný šel do stáje a žaloval svému koni.

„Tak copak je to tentokrát?“ zeptal se kůň.

A on mu to vypověděl.

„Zaved' mne na dvůr a hned budeš moci dojit.“

Když tak Jiřík učinil, kůň svojí levou nosní dírkou foukl dech tak ledový, že nohy těch klisen přimrzly, tak je mohl Jiřík lehce podojit, neboť klisny stály klidně jako jehňátka.

Když byl kotel plný mléka, rozdělali pod ním oheň a když se mléko vařilo, král se celý roztrásl, neboť viděl, že by jej taková koupel mohla stát život. Tu mořská panna zvolala:

„Ať se nejdříve vykoupe ten sluha, který mne, mého hřebce a můj hřebčinec přivedl sem“

Neboť Jiříka nenáviděla a chtěla nejdříve zahubit jeho.

„Ano,“ zvolal král: „jen rychle vlez dovnitř!“

Chlapec si pomyslel: „Nyní je se mnou konec!“ a byl celý skleslý, a tak řekl:

„Dovol mi, pane, naposledy vidět mého koně.“

Tohle přání mu bylo splněno. Když mu koně přivedli, pravil tento:

„Zaved' mne až ke kotli a ničeho se neboj.“

Tak to Jiřík udělal a sotva do kotle vstoupil, zafoukal kůň levou nosní dírkou ledový dech, takže mléko ochladil a koupel byla velmi příjemná. Jiřík zvolal:

„Je to krása!“

Když král viděl, že Jiříkovi se nic nestalo, dostal odvahu a řekl:

„Vylez ven, nyní se vykoupu já.“

Sotva byl ale Jiřík venku a král uvnitř a byla mu ta koupel též příjemná, zafoukal kůň svou pravou nosní dírkou dech ohnivý a mléko v kotli začalo v mžiku vřít a král v něm bídne zahynul.

Tomu se mořská panna velmi smála a myslela, že jejím mužem se nyní stane Jiřík. Ale ten šel a oženil se s královou krásnou sestrou. Ta pyšná mořská panna, která ho chtěla zahubit, musela dělat na zámku děvečku.

Když byl nyní Jiřík pán a král, řekl mu kůň:

„Ještě jednu službu pro tebe mohu udělat, nasedni na mne a vezmi s sebou toho hřebce a všechny klisny, přivezeme onen dračí poklad.“

Tak Jiřík přivezl ty nesmírné poklady, které byly ukryté pod stromem. Když se tak stalo, řekl kůň:

„Nyní mne už nepotřebuješ.“

A zmizel, možná se vrátil k tomu starci, svému pánovi. Mořská panna, hřebec a klisny zůstali však v královských službách a Jiřík byl bohatý, mocný, šťastný a spokojený.¹

¹Tato lidová pohádka je ze sbírky filologa a folkloristy Josepha Haltricha (22.07.1822 -17.05.1886).